

JOHN
STEINBECK
Pășunile Raiului

Traducere din limba engleză și note
de Dumitru Mazilu

POLIROM
2018

Joe se întoarse în dormitor.

— Foc arde, doamna. Acum chem domnișoara Hilda?

Helen își aruncă privirile pe fereastră. Amurgul cobora dinspre crestele colinelor. Câțiva lilieci și începuseră să salte repezit prin văzduh. Prepelitele se strigau una pe alta în drum spre locul unde beau apă, iar departe, în josul canionului, vacile mugeau îndreptându-se domol către șoproanele unde aveau să fie mulse. O schimbare se strecura furiș în ființa Helenei. Era cuprinsă de un nou simțământ de tihnă; se simțea protejată împotriva tragediilor care o hătuiseră atât de lungă vreme. Își întinse brațele înainte și îndărăt și oftă mulțumită. Joe tot mai aștepta în prag.

— Ce e? întrebă Helen. Domnișoara Hilda? Nu, n-o aduce încă. Masa trebuie să fie aproape gata. Dacă Hilda nu vrea să vină la masă, am s-o văd după aceea.

Nu voia s-o vadă pe Hilda. Starea cea nouă, de adâncă tihnă, s-ar fi risipit dacă ar fi văzut-o. Voia să rămână în strania lumină a amurgului, să stea și să asculte cum se strigă prepelițele una pe alta în timp ce coboară coastele turoase ale colinelor ca să bea apă înainte de căderea nopții.

Își aruncă pe umeri un șal mătășos și ieși în grădină. Părea că tihna alunecă repede pe coastele colinelor ca s-o învăluie. Într-o brazdă de flori văzu un iepure micuț și cenușiu, cu codița albă, iar vederea lui o făcu să se înfioare de plăcere. Iepurele întoarse capul și se uită la ea câteva clipe, apoi își văzu de treaba lui, continuând să roadă ierburile tinere. Deodată, Helen se simți nebunește de fericită. Ceva încântător și pasionant era pe cale de a se înfăptui, ceva ce aducea o necuprinsă desfătare. Împinsă de

bucuria asta neașteptată, îi vorbi iepurelui: „Roade înainte, n-ai decât să rozi și florile ofilite. Măine am să răsădesc varză pentru tine. Are să-ți placă varza, nu, Peter? Ascultă, Peter, pe tine Peter te cheamă? Ce aiureală, pe toți iepurii îi cheamă Peter! În orice caz, Peter, sunt veacuri întregi de când n-am mai făcut planuri de viitor. Oare nu-i ciudat? Ori e trist? Dar acum mă gândesc la ceva pentru viitor. Parcă-s gata să plesnesc de-atâtea gânduri de viitor. Și habar n-am ce-ar putea fi acel ceva. Nu-i caraghioasă treaba asta, Peter?” Pași mai departe și flutură din mână către iepure. „Cred că cinerariile ar fi mai bune de mâncat”, spuse.

Susurul apei o conduse mai departe pe cărare, până la pârâu. La apropierea ei, un cârd de prepelițe se năpusti în tufișuri, scoțând strigăte de alarmă ca niște bălbăituri. Helenei îi fu rușine că le speriasc. „Veniți îndărăt”, le strigă. „Eu nu vă împușc. Iepurelui nici nu i-a părut de mine. Ascultați, chiar dacă aș vrea, n-aș putea să vă împușc.” Deodată își aduse aminte cum o luase Hubert ca s-o învețe să tragă cu pușca. Avusese o atitudine de solemnitate religioasă când o învățase cum trebuia să țină arma și cum să ochească ținând amândoi ochii deschiși. „Acum o să arunc în aer o tinichea”, îi spusese pe urmă. „Nu vreau să tragi niciodată într-o țintă nemișcată. Nu face nici o para chioară vânătorul care trage într-o pasăre așezată pe cracă.” Trăsese cu furie în tinicheaua zburătoare, până ce îi amortise umărul, iar în drum spre casă Hubert o bătuse pe umăr. „Are să treacă multă vreme până o să poți doborî o potârniche”, îi spusese. „Dar peste câtăva vreme s-ar putea să fii în stare să împuști iepuri, dacă-ți sar aproape.” Pe urmă se gândi la fâșiile acelea de curea, aduse de el acasă, cu

ciorchini de păsări atârinate de gât. „Când cad singure de pe curea, înseamnă că s-au fezandat destul ca să fie bune de mâncat”, îi spusese cu solemnitate. Și dintr-o dată Helen își dădu seama că nu mai vrea să se gândească deloc la Hubert. Amintirile aproape îi tulburaseră simțământul acela de tihnă.

Se întunecase. Noaptea era îmbălsămată de mireasma salviei. Auzi cum bucătarul sună în bucătărie din talanga cumpărată de ea pentru anunțarea meselor. Helen își strânse șalul pe umeri, se înfioră și se întoarse în casă.

În sufragerie își găsi fata așezată de cealaltă parte a mesei, vizavi de ea. Orice urmă a furiei de după-amiază dispăruse de pe fața Hildei; părea fericită și foarte încântată de ea însăși.

— Draga mea! Te simți mai bine, nu-i așa? exclamă Helen.

— O, da.

Helen ocoli masa și își sărută fiica pe frunte. Pe urmă, o clipă, o strânse cu putere la piept.

— Când o să vezi cât de frumos e aici, ai să îndrăgești locurile astea. Știu eu că așa are să fie.

Hilda nu răspunse, dar în ochi îi luci o sclipire vicleană.

— Are să-ți placă, nu-i așa, iubito? stăruie Helen, în vreme ce se întorcea la locul ei.

Hilda parcă păstra o taină.

— De, poate c-o să-mi placă. Dar poate că n-o să trebuiască să-mi placă.

— Ce vrei să spui, dragostea mea?

— Poate că n-o să rămân aici multă vreme.

— Să nu rămâi aici multă vreme?

Helen își aruncă repede privirile pe deasupra mesei. Era evident că Hilda încerca să păstreze un secret, dar un secret greu de bănuț.

— Poate o să izbutesc să fug de-aici și să mă mărit.

Helen se lăsă pe speteaza scaunului și zâmbi.

— Aha, înțeleg! Sigur că s-ar putea. Totuși, ar fi bine să mai aștepti câțiva ani. Despre cine e vorba de data asta? Iarăși prințul?

— Nu, nu de prinț e vorba. E un om sărac, dar eu am să-l iubesc. Astăzi ne-am pus la punct toate planurile. Cred c-are să vină să mă ia.

Ceva se trezi în memoria Helenei.

— E vorba despre bărbatul care a venit aici azi după-amiază?

Hilda sări de la masă și strigă:

— Nu-ți mai spun nici o vorbă. N-ai nici un drept să mă întrebi. Așteaptă numai puțin... am să-ți arăt că nu-s obligată să stau în dărăpănătura asta de casă.

Alergă afară din sufragerie și trânti ușa în urma ei.

Helen îl sună pe băiatul din casă.

— Joe, ce-a spus exact omul care a venit azi?

— Zicea trebuie vede dumneavoastră despre fetița.

— Bine. Ce fel de om era... adică ce vârstă avea?

— Nu om bătrân, doamna, nu om tânăr. Poate vreo cincizeci de ani, cred.

Helen râsuflă din adânc. Încă o poveste dintr-acelea, încă o mică dramă gândită de Hilda și pe urmă povestită. Și ei i se păreau atât de adevărate, biata copilă! Helen mănăcă încet, iar mai târziu, în salonul cel mare, se așeză dinaintea focului – desprinzând alene cu vâtraiul jeratic din buștenii strălucitori. Stinse toate lumina. Focul licărea în ochii capetelor tăiate ale

vietăților de pe pereți, iar vechea obișnuință se instăpâni din nou. Se trezi închipuindu-și cum arătau mâinile lui Hubert, cât de înguste îi erau soldurile, și cât de drepte picioarele. După aceea făcu o descoperire: când gândurile i se depărtau de mâinile lui, ele dispăreau. Nu putea să recreeze făptura bărbatului ei. Hubert dispăruse, dispăruse cu totul, pentru prima oară după mulți ani, Helen își puse palmele peste față și plânse, fiindcă tihna se reîntorsese, dimpreună cu toate acele gânduri îndreptate spre viitor. Se șterse la ochi și începu să se plimbe încet prin încăpere, zâmbind capetelor de pe pereți, cu ochii nepăsători ai unui străin care nu știa cum anume murise fiecare dintre vietăți. Salonul arăta altfel și mirosea altfel. Găsi pe băjbăite închizătoarele noi ale ferestrei, și o deschise larg asupra nopții. Iar vântul noptatic veni suspinând și îi scaldă umerii goi cu tihna lui răcoroasă. Se aplecă pe fereastră, afară, și ascultă. Atât de multe sunete stinse veneau din grădină și dinspre colinele de dincolo de ea. „Totul colcăie de viață”, se gândi. „Plesnește de viață”. Treptat, pe măsură ce asculta, prinse în auz un sunet ca de rozătură, venit din cealaltă parte a casei. „Dacă or fi castori, atunci trebuie să fie un castor ocupat să doboare un copac. Poate o fi un porc spinos pornit să roadă temelile. Am auzit de așa ceva. Dar prin părțile astea nu sunt porci spinoși.” Vibrații de la rozaturile acelea se transmiteau în pereții casei. „Trebuie să fie vreun animal care roade bърnele”, rosti cu glas tare. Pe urmă se auzi o trosnitură slabă. Zgomotul contenii. Helen tresări tulburată. Porni grăbită pe un coridor și se opri la camera Hildei. Puse mâna pe zăvorul masiv de afară și întrebă: „Te simți bine, draga mea?”. Nu primi nici un răspuns.

Helen trase foarte încet zăvorul și intra în cameră. Unul dintre druzii de stejar fusese tăiat și Hilda dispăruse.

Helen rămase impietrită un moment lângă fereastra deschisă, privind gânditoare în noaptea cenușie. Pe urmă chipul îi pâlă și buzele i se strânseseră, recăpătând vechiul aspect al suferinței. Mișcările îi erau mecanice în vreme ce străbătea coridorul, înapoi către salon. Se urcă pe un scaun, descule vitrina cu arme și luă de acolo o pușcă.

Doctorul Phillips stătea alături de Helen Van Deventer în biroul medicului legist. Trebuisse să vină în calitate de medic, al copilului, bineînțeles, dar se gândise și s-o ajute pe Helen să nu se sperie. Nu părea speriată. În ținuta ei de doliu, gravă, aproape aprigă, arăta la fel de rezistentă ca o stâncă spălată de valuri.

— Și vă așteptați la un asemenea lucru? întreba medicul legist. Vă gândeați că s-ar putea să se întâmple?

Doctorul Phillips se uită stânjenit la Helen și își drese glasul.

— A fost pacienta mea încă de la naștere. Într-un caz ca acesta, ar fi putut să se sinucidă ori să omoare pe altcineva, după împrejurări. După cum s-ar fi putut să trăiască fără să facă vreun rău. Ar fi putut trăi toată viața fără să comită vreun act de violență. Nu s-ar fi putut spune dinainte, înțelegeți.

Medicul legist iscălea niște hârtii.

— Procedul a fost înflorător. Desigur, fata nu era sănătoasă și n-ar avea nici un rost să căutăm motivele. Motivele ei ar putea să fie niște fleacuri. Dar a procedat în chip îngrozitor. Fără s-o știe nici o clipă. Cu capul în pârâu și